

Beslut

---

efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskola i Lidingö kommun och Torsviks skola F-6

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Lidingö kommun och Torsviks skola F-6 avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Lidingö kommun och Torsviks skola F-6

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det systematiskt omfattar legitimation och behörighet i samtliga ämnen samt möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera och uppmuntra lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 4 december 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:1268) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen kartlägger och analyserar kontinuerligt både nuvarande och framtida behov av legitimerade förskollärare och lärare, men kartlägger inte behovet av behöriga lärare med samma systematik. Huvudmannen kartlägger kontinuerligt behovet av legitimerade lärare och till viss del ämnesbehörighet i det systematiska kvalitetsarbetet. Som underlag används exempelvis Skolverkets statistik och rektorernas kvalitetsrapporter. Vidare genomförs kvalitetsdialoger fyra gånger per år där det sker en uppföljning av behörighet och behörighetsgrundande utbildning. Därutöver görs sammanställningar av ämnesbehörighet per lärare och skolenhet två gånger per termin och som sedan diskuteras i det gemensamma rektorsforumet. Exempelvis har huvudmannen identifierat ett behov av behöriga lärare i fritidshem där behörighetsgrundande utbildning varit en åtgärd. Den information som framkommer vid kvalitetsdialogerna används också för att synliggöra framtida tillgång till ämnesbehörigheter samt som underlag vid rekrytering. Huvudmannens kartläggning omfattar dock inte information som visar om legitimerade lärare undervisar i ämnen de inte är behöriga i och om det utifrån det finns behov av behörighetsgrundande utbildning. Det saknas därför en sammanställd övergripande bild av behoven av behöriga lärare på ämnesnivå som kan ligga till grund för en bedömning av behovet av behörighetsgrundande utbildning. Det pågår dock ett utvecklingsarbete på huvudmannanivå som syftar till att på ett mer systematiskt sätt kunna samla in tillgänglig information och som kommer vara klart för att implementeras under hösten 2026. Det pågår även ett arbete med att upprätta en ny kompetensförsörjningsplan. Det förs också diskussioner kring förskollärare i förskoleklass och den framtida tioåriga grundskolan.

Rektorn på Torsviks skola F-6 följer regelbundet upp och analyserar behovet av legitimerade lärare men saknar ett systematiskt arbete med att kartlägga behov utifrån ämnesbehörighet som inkluderar möjligheten till behörighetsgrundande utbildning. Rektorn kartlägger behovet av legitimerade och behöriga lärare genom den årliga tjänstefördelningen, där information om lärarnas behörigheter och önskemål kring undervisning samlas in, samt genom det systematiska kvalitetsarbetet. Kartläggningen är även framåtsyftande genom att rektorn exempelvis kartlägger pensionsavgångar i syfte att förbereda för rekrytering. Även om rektorn är medveten om att flera legitimerade lärare framför allt i lågstadiet och förskoleklass undervisar i ämnen eller skolform de inte är behöriga i saknas ett systematiskt arbete med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare samt behovet av behörighetsgrundande utbildning.

Arbetsfördelning och samverkan

Det är en tydlig ansvarsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna gällande kartlägningsarbetet. Huvudmannen sammanställer och analyserar underlag utifrån lärarnas legitimation och behörighet. Rektorerna kartlägger och analyserar behov av behöriga förskollärare och lärare på sina skolenheter i den årliga tjänstefördelningen och i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorernas identifierade behov av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare diskuteras sedan i de återkommande kvalitetsdialogerna tillsammans med skolchef och kvalitetsstrateg samt i olika rektorsforum.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behov av behöriga lärare och förskollärare så att det systematiskt omfattar legitimation och behörighet i samtliga ämnen samt möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen och rektorn visserligen kartlägger andelen legitimerade förskollärare och lärare men att kartläggningen inte omfattar ämnen som undervisas av legitimerade lärare som saknar behörighet för ämnet eller skolformen eller möjligheten till behörighetsgrundande utbildning. Visserligen planerar huvudmannen för en utveckling av arbetet men i dagsläget saknar huvudmannen och rektorn en fullständig bild av behoven av behöriga lärare och förskollärare i organisationen. Detta riskerar både att eleverna inte undervisas av behöriga lärare samt att lärare inte ges möjlighet till behörighetsgrundande utbildning i den grad det behövs.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn utvecklar både kartläggning och analys så att den även omfattar i vilken grad undervisning bedrivs av lärare med legitimation men utan behörighet i ämnet eller skolformen. Detta kan med fördel ske inom ramen för huvudmannens påbörjade arbete med att utveckla kartlägningsarbetet.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande

personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i låg utsträckning ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser utifrån identifierade behov

Huvudmannen arbetar i dagsläget inte med några insatser för att öka andelen ämnesbehöriga lärare genom behörighetsgrundande utbildning. Huvudmannen har tidigare genomfört insatser för att öka andelen behöriga lärare i fritidshemmet och andelen speciallärare genom behörighetsgrundande utbildning. Däremot har inga övriga insatser i form av behörighetsgrundande utbildning utifrån identifierade behov på ämnesnivå genomförts. Detta trots att det av Skolverkets statistik framgår att det inom huvudmannens organisation finns ämnen med låg behörighet, exempelvis svenska som andraspråk, hem- och konsumentkunskap och teknik. Huvudmannen genomför dock åtgärder så som omorganisation, omplacering av lärare och uppföljande samtal med skolenheterna kopplat till behörighet för att öka andelen behöriga lärare i organisationen.

Rektorn på Torsviks skola F-6 genomför inte några insatser för att öka behörigheten bland befintlig personal med hjälp av behörighetsgrundande utbildning. Det finns visserligen exempel på att lärare på skolenheten har läst behörighetsgrundande utbildning i några ämnen, exempelvis ämnet slöjd samt för behörighet i lågstadiet. Dock finns det flera lärare på lågstadiet som under flera år undervisat i ämnen de saknar behörighet för utan att rektorn genomfört insatser. Sammantaget saknas ett aktivt arbete med insatser för att öka behörigheten på skolenheten med hjälp av behörighetsgrundande utbildning.

Information, stöd och uppmuntran att delta i utbildning

Huvudmannen bedriver inte ett aktivt arbete med att informera och uppmuntra förskollärare och lärare att delta i behörighets grundande utbildning. Det är uttalat i huvudmannens organisation att det är rektorernas ansvar att informera om, uppmuntra och ge stöd till lärare att

delta i behörighetsgrundande utbildning. Det förekommer även att huvudmannen uppmantrar rektorerna att göra så. Däremot saknas det ett medvetet arbete mot rektorerna kring vilken information som ska spridas eller vilket stöd som kan ges, inte minst utifrån att insatserna är begränsade. Det finns inte heller något aktivt arbete med att följa upp rektorernas arbete med att informera och uppmantra till behörighetsgrundande utbildning. Det förs dock diskussioner kring likvärdigt stöd vid studier i rektorsforum men i dagsläget varierar stödet mellan skolenheter och ett aktivt arbete kring stöd kopplat till behörighetsgrundande utbildning från huvudmannens sida saknas.

Rektorn på Torsviks skola F-6 ger ingen generell information om eller uppmantrar lärarna till behörighetsgrundande utbildning. Rektorn ger dock visst stöd till lärare som studerar utifrån individuella behov. I nuläget uppmantras inte lärare till att läsa behörighetsgrundande utbildning. Rektorn prioriterar i stället andra arbetssätt, exempelvis kompetenshöjande insatser och forum för samverkan mellan obehöriga och behöriga lärare. Trots att det finns flera lärare på skolenheten som undervisar i ämnen de inte är behöriga i har rektorn inte informerat om möjligheten eller uppmantrat lärarna att delta i behörighetsgrundande utbildning. Vid de tidigare tillfällen lärare läst behörighetsgrundande utbildning har rektorn gjort individuella bedömningar av vilket stöd som ska utgå, exempelvis tjänstledighet med lön.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen planerar i nuläget inte för eller följer upp någon behörighetsgrundande utbildning i organisationen. Ansvar för planering och uppföljningen ligger på rektorerna. Uppföljning sker företrädesvis i samband med kvalitetsdialogerna men det finns inte något systematiskt eller regelbundet inslag när det gäller behörighetsgrundande utbildning. Det kan dock framgå om stöd varit tillräckligt eller inte. Det förekommer vidare att rektorer diskuterar med skolchefen om det finns ett behov av ett utökad stöd till medarbetare som studerar. Huvudmannen avser att inkludera behörighetsgrundande utbildning i det pågående arbetet med en ny kompetensförsäljningsplan.

Rektorn för Torsviks skola F-6 har genomfört viss planering och uppföljning av utbildningsinsatser men det saknas ett aktivt arbete med planering och uppföljning av behörighetsgrundande utbildning. Utifrån att rektorn i nuläget inte genomför några insatser utifrån identifierade behov sker heller ingen planering eller uppföljning av sådana. Det har dock tidigare genomförts behörighetsgrundande insatser som rektorn planerat för, där stöd för studier utgått och som sedan följts upp av rektorn. Exempelvis har en lärare läst in behörighet i ämnet slöjd. Sammantaget saknas ett arbete med att planera och följa upp behörighetsgrundande

utbildning, främst utifrån att det i dagsläget inte genomförs några sådana insatser.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen och rektorn behöver utveckla arbetet med att informera och uppmuntra lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det i dagsläget inte förekommer något strukturerat och kontinuerligt arbete för att informera och uppmuntra till behörighetsgrundande utbildning varken hos rektorn för Torsviks skola F-6 eller inom Lidingö kommun. Visserligen har behörighetsgrundande insatser skett men information om och uppmuntran till att delta i behörighetsgrundande utbildning sker inte aktivt och på ett strukturerat sätt. Detta riskerar att medföra att elever i förlängningen inte får undervisning av behöriga lärare i så hög grad som möjligt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen och rektorn utvecklar arbetet med att informera, uppmuntra förskollärare och lärare att utöka sin behörighet i de ämnen de undervisar i men saknar behörighet för eller där det finns ett behov på skolenheten eller inom huvudmannens organisation.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Ingela Åkerman Jansson

Föredragande
Signerat av: Ingela Åkerman Jansson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Emelie Svensson och Tilda Lindell deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Torsviks skola F-9 och Lidingö kommun den 15–16 april samt en digital intervju den 22 april. Besöket genomfördes av utredarna Ingela Åkerman Jansson, Emelie Svensson och Tilda Lindell.

Torsviks skola omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Det går cirka 730 elever på skolenheten varav cirka 360 elever i förskoleklass och årskurserna 1–6. Skolenheten leds av en rektor och tre biträdande rektorer. Skolverkets statistik visar att år 2025 är det 79,9 procent av lärarna (heltidstjänster) som är legitimerade och undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i. Av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av i samband med granskningen framgår att på Torsviks skola F-9 är 35 av 42 lärare legitimerade lärare i förskoleklass och årskurserna 1–6. 12 av dessa undervisar in ämnen, årskurser eller skolform de inte är behöriga i. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök på skolenheten är det ingen lärare som läser en behörighetsgrundande utbildning.

Lidingö kommun ansvarar för 12 grundskoleenheter, varav Torsviks skola F-9 är en. Skolverkets statistik visar att år 2025 varierar andelen legitimerade lärare (heltidstjänster) i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i mellan 39,3 procent och 97 procent vid kommunens skolenheter.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En digital intervju med lärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.